

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Alkoholi turg, tarbimine ja elanike hinnangud riigi alkoholipoliitikale

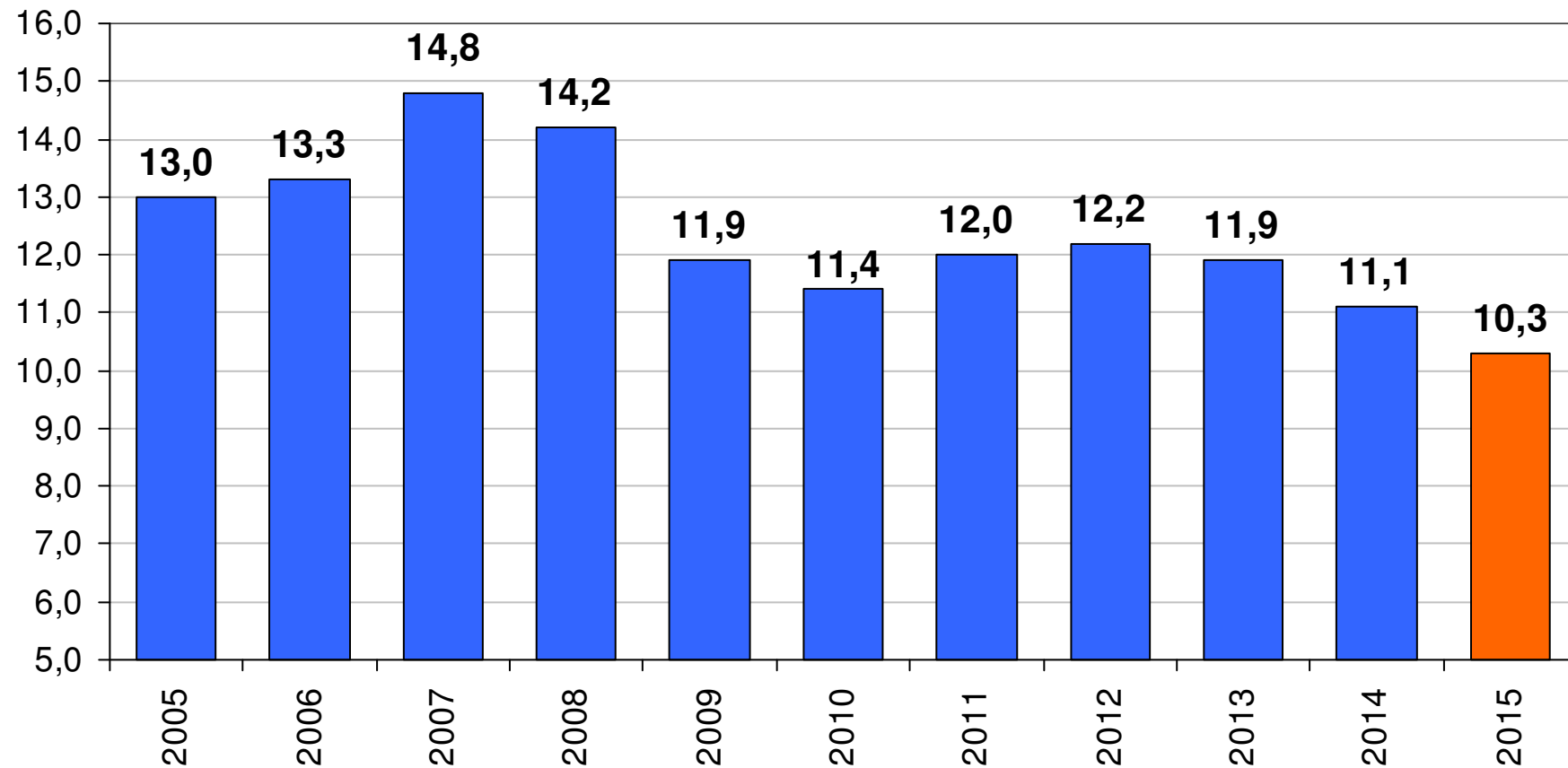
Marje Josing
November 2016

2015 - vähenemise aasta

- Vähenes (mahuliselt liitrites)
 - Tootmine (viin –26%, õlu –13%)
 - Eksport (kange alkohol –26% ; õlu – 29%)
 - Import (kange alkohol – 28%; õlu –9%)
 - Müük (kange alkohol -7%; õlu –3%)
 - Turistide kaasaostud (kange alkohol –1,6%; õlu – 3,4%)
 - Aktsiisimaksu laekus 220 miljonit €, mis on 0,9% rohkem kui 2014.a., kuid 20 miljonit vähem kui eelarvesse planeeritud
 - Tarbimine –7% (kange alkohol –12%; õlu –3%).

Alkoholi tarbimine Eestis

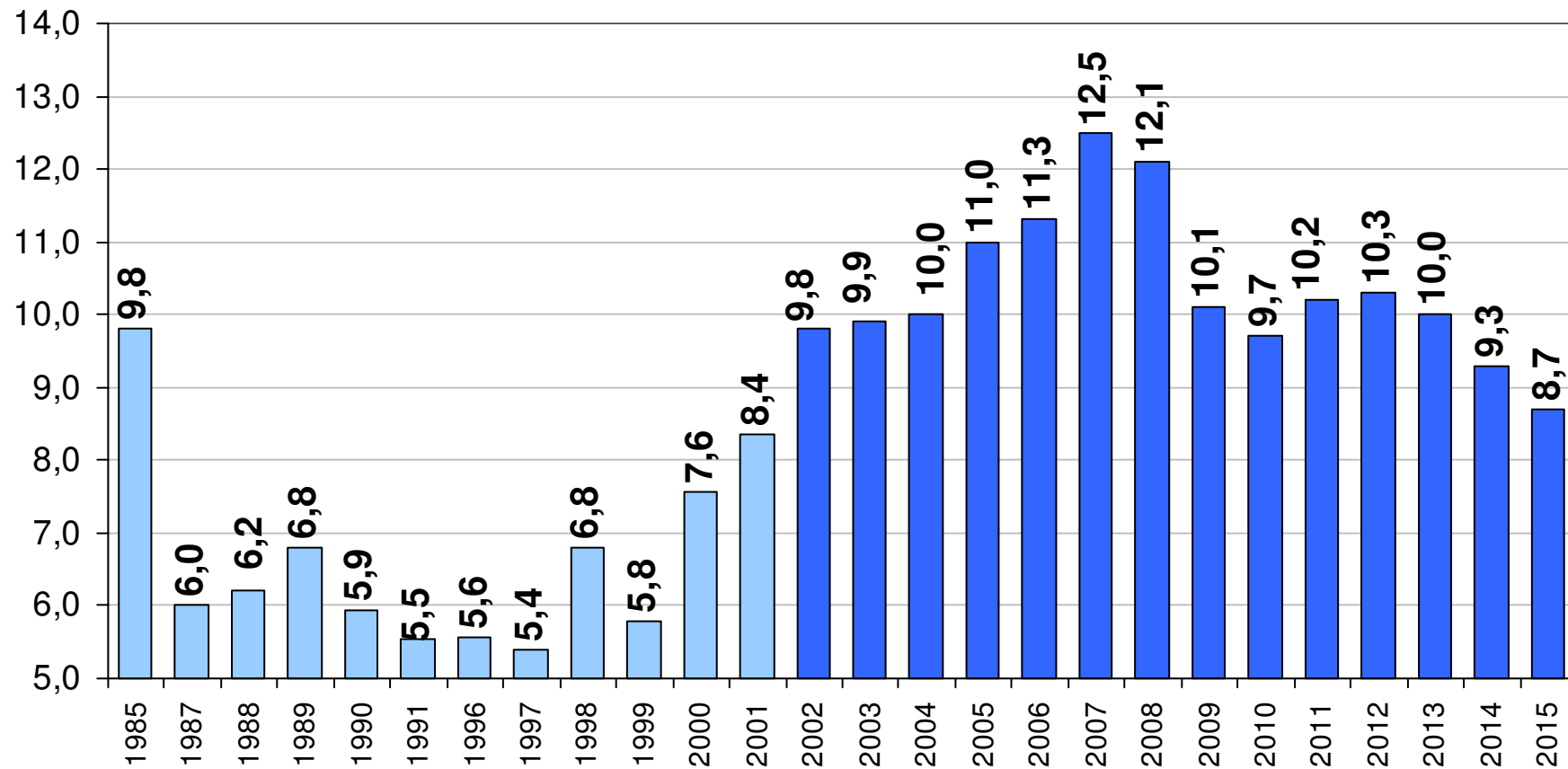
(liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta aastas 100%-lises alkoholis)

* Enne 2006.a ei ole turistide Eestis tarbimist arvestatud

Alkoholi tarbimine Eestis*

(liitrit ühe elaniku kohta aastas 100%-lises alkoholis)

* 1985-2001 legaalne müük, alates 2002 on juurde arvestatud ka illegaalne turg ja maha võetud turistide ostud. Alates 2006.a on maha arvestatud ka turistide tarbimine Eestis

Alkoholi tarbimine Eestis 2014. ja 2015.a

(liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100%-lises alkoholis)

		<u>2014</u>	<u>2015</u>
• Legaalne müük*	+	17,3	16,3
• Illegaalne müük (salaviin)	+	0,6	0,6
• Välisturistide kaasaostud	-	5,6	5,5
• Välisturistide tarbimine Eestis	-	1,2	1,1
• Kokku tarbimine	=	11,1	10,3

* Legaalne müük = toodang + import - eksport

Alkoholi tarbimine Eestis 2015.a

(keskmiselt liitrit ühe täiskasvanud (15+) elaniku kohta **AASTAS**)

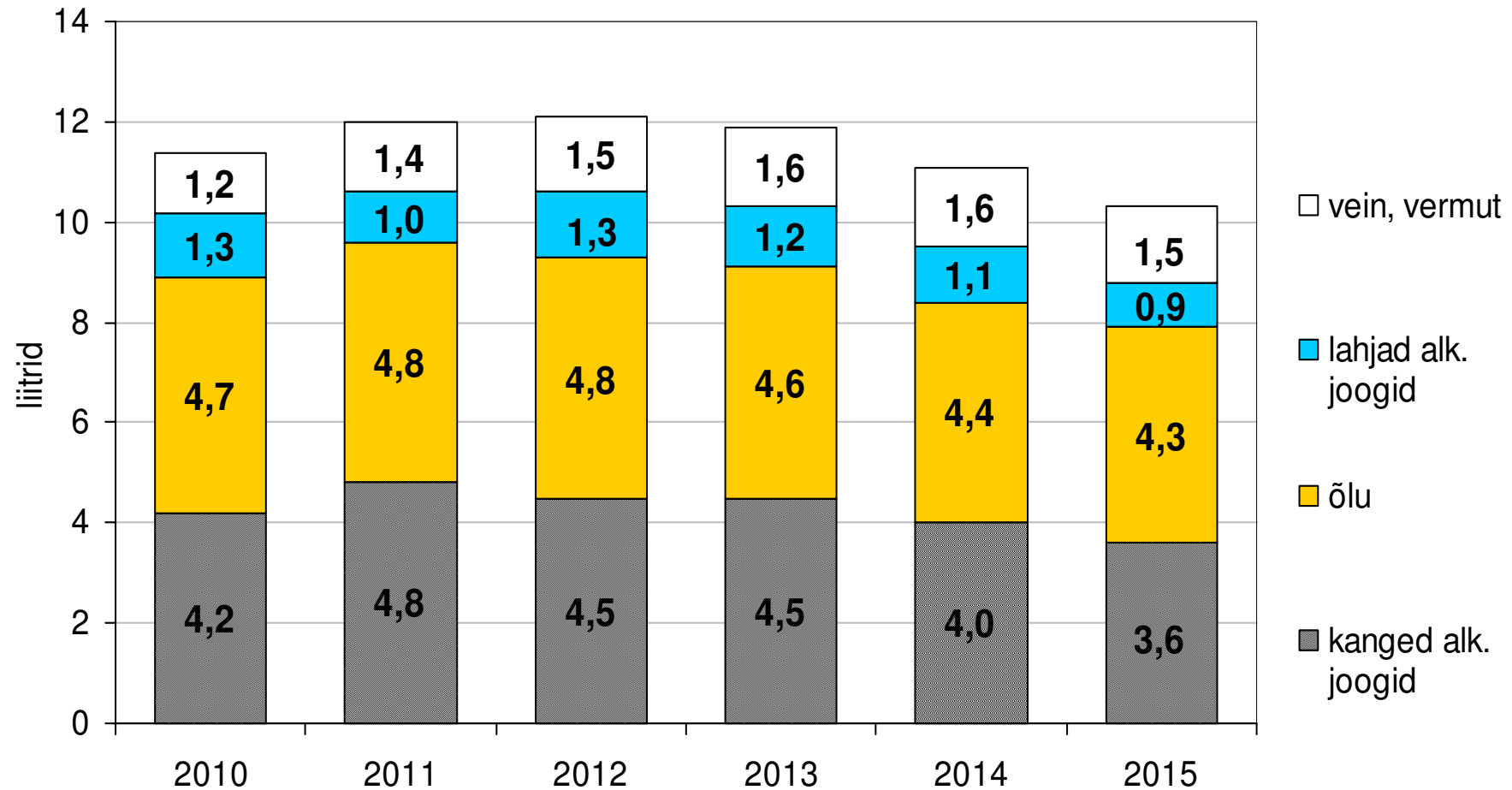
tootekangus 100%-lisena

• Kanged alk. joogid	8,2	3,6
– s.h. viin	5,1	2,5
• Õlu	81,5	4,3
• Viinamarjavein, vermut	12,4	1,5
• Lahjad alkohoolsed joogid	14,5	0,9
• Kokku		10,3

Lahja alkohol annab 65% ja kange alkohol 35% abs alkoholi tarbimisest
Aktsiisilaekumises olukord pöördvõrdeline : lahja annab 35% ja kange 65% tuludest

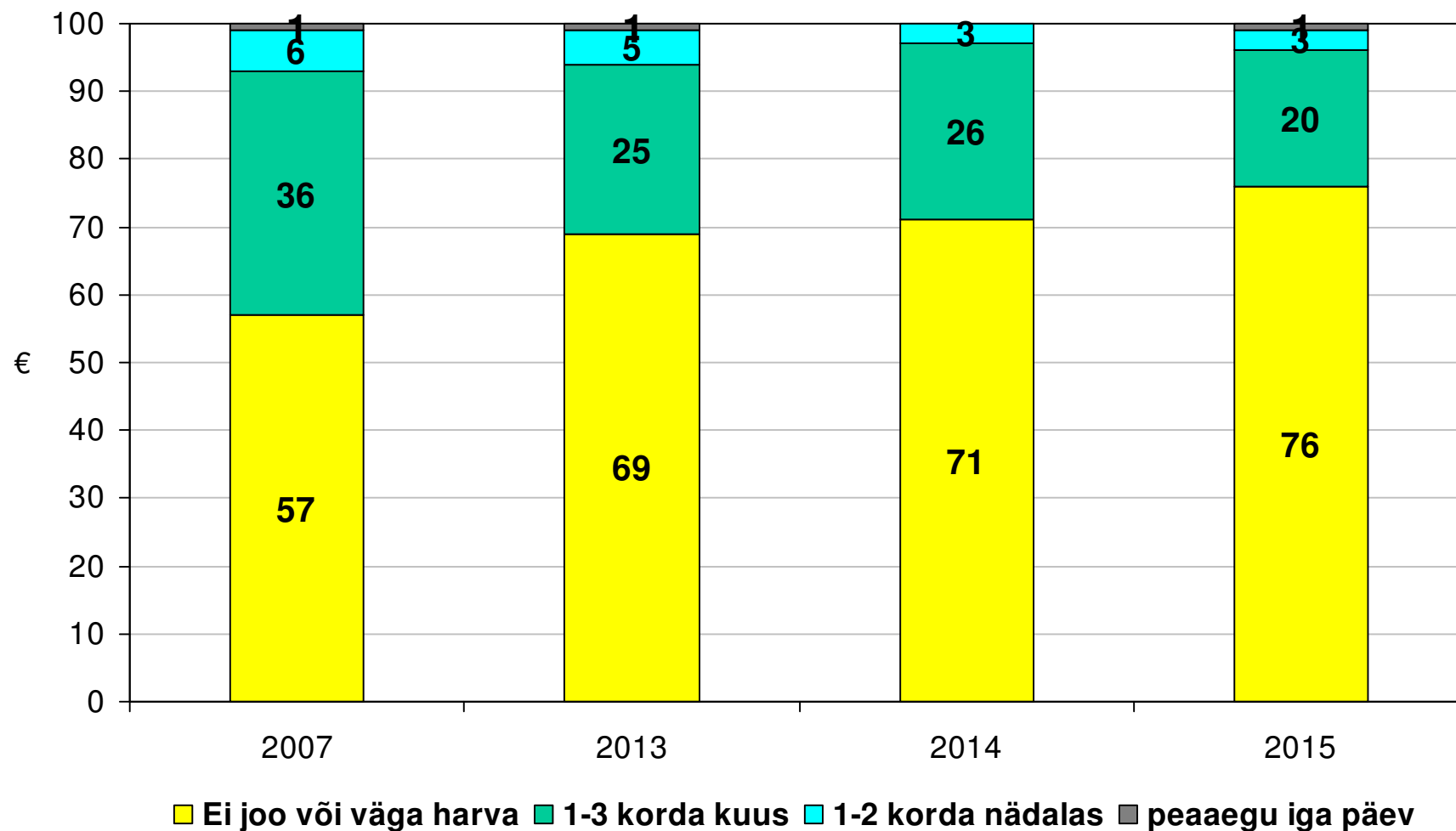
Alkoholi tarbimine

(liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100%-lises alkoholis)

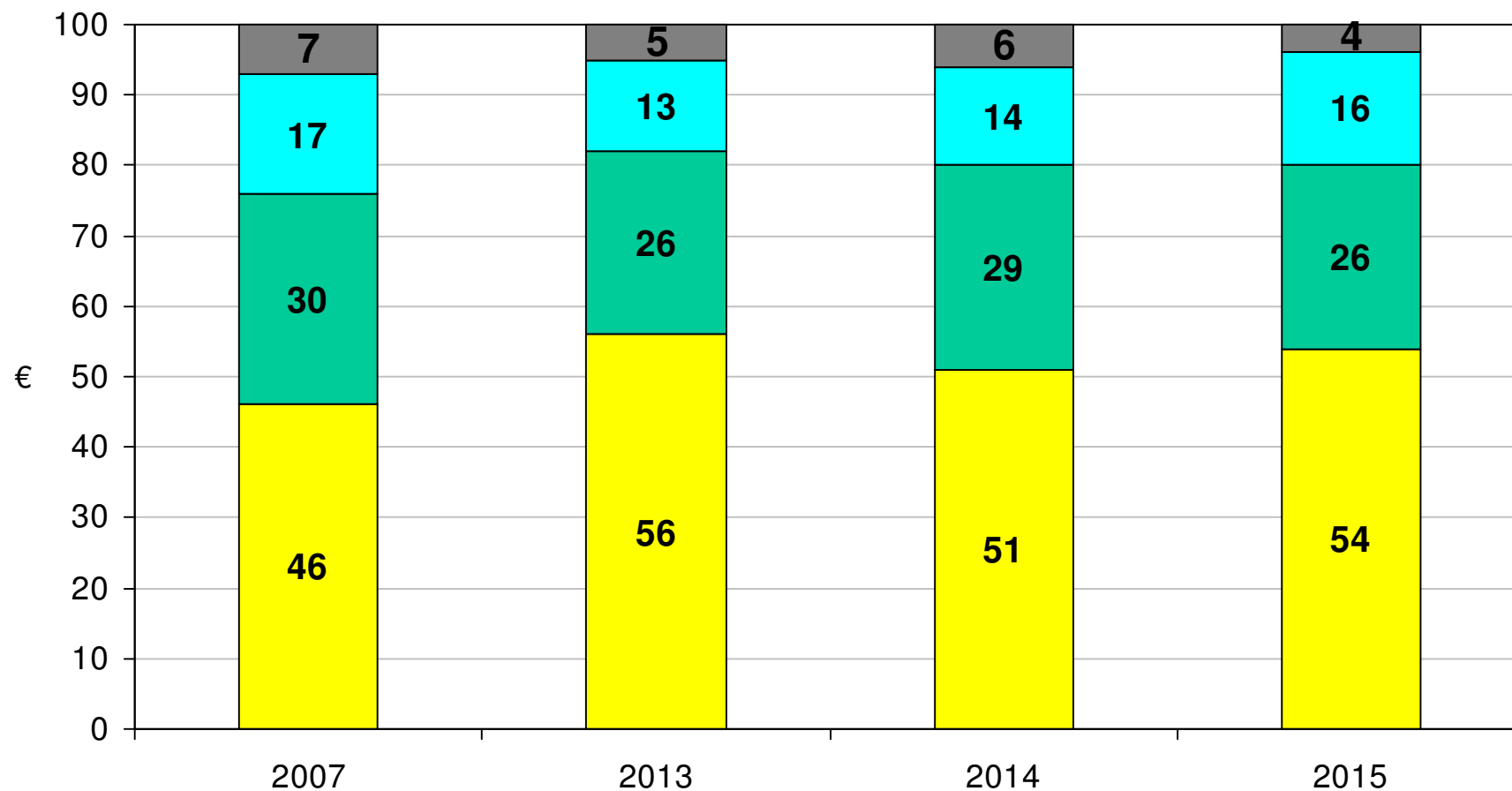
Viina tarbimise sagedused

(% täiskasvanud alkoholi tarbijatest)

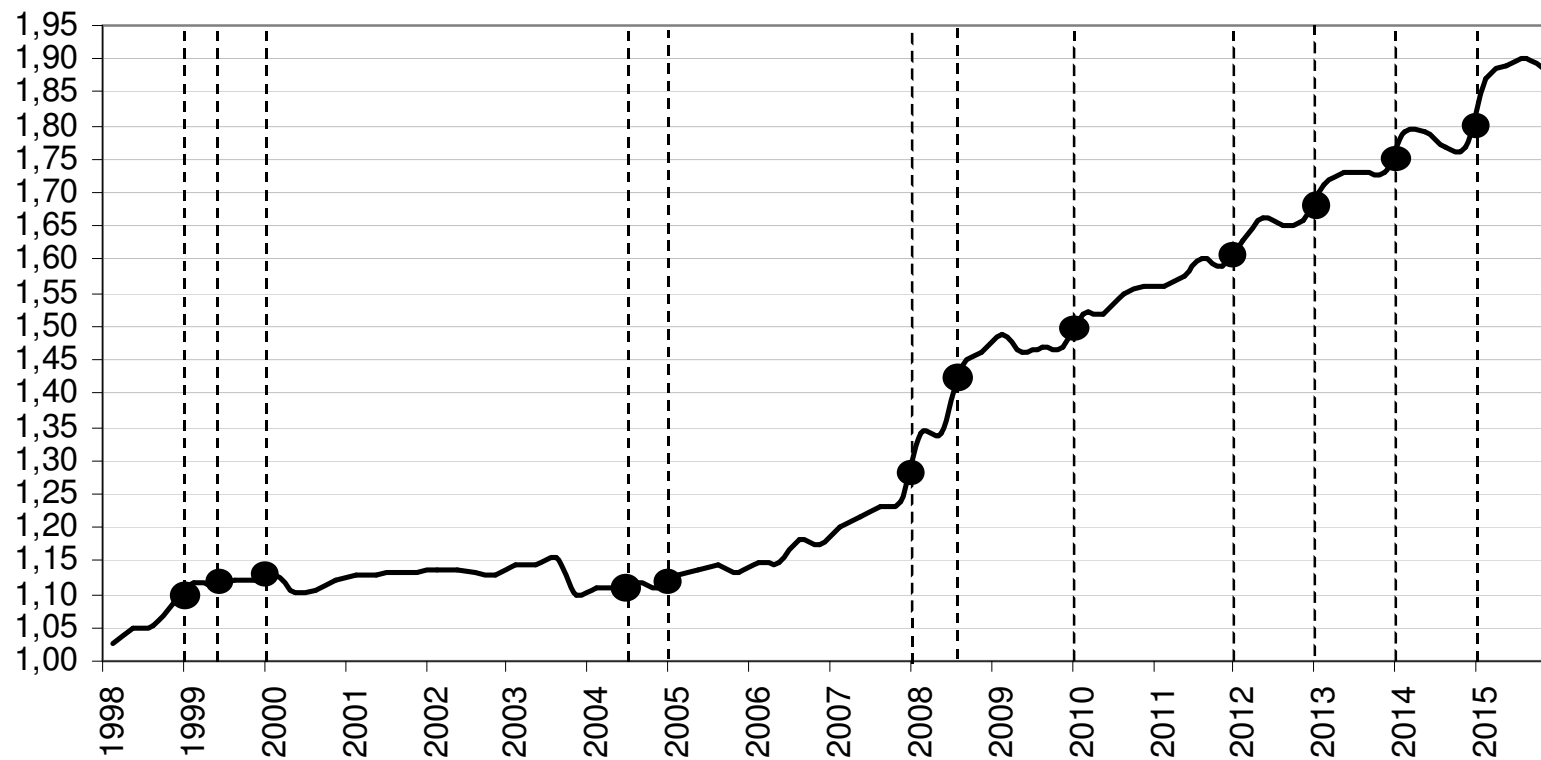
Õlle tarbimise sagedused

(% täiskasvanud alkoholi tarbijatest)

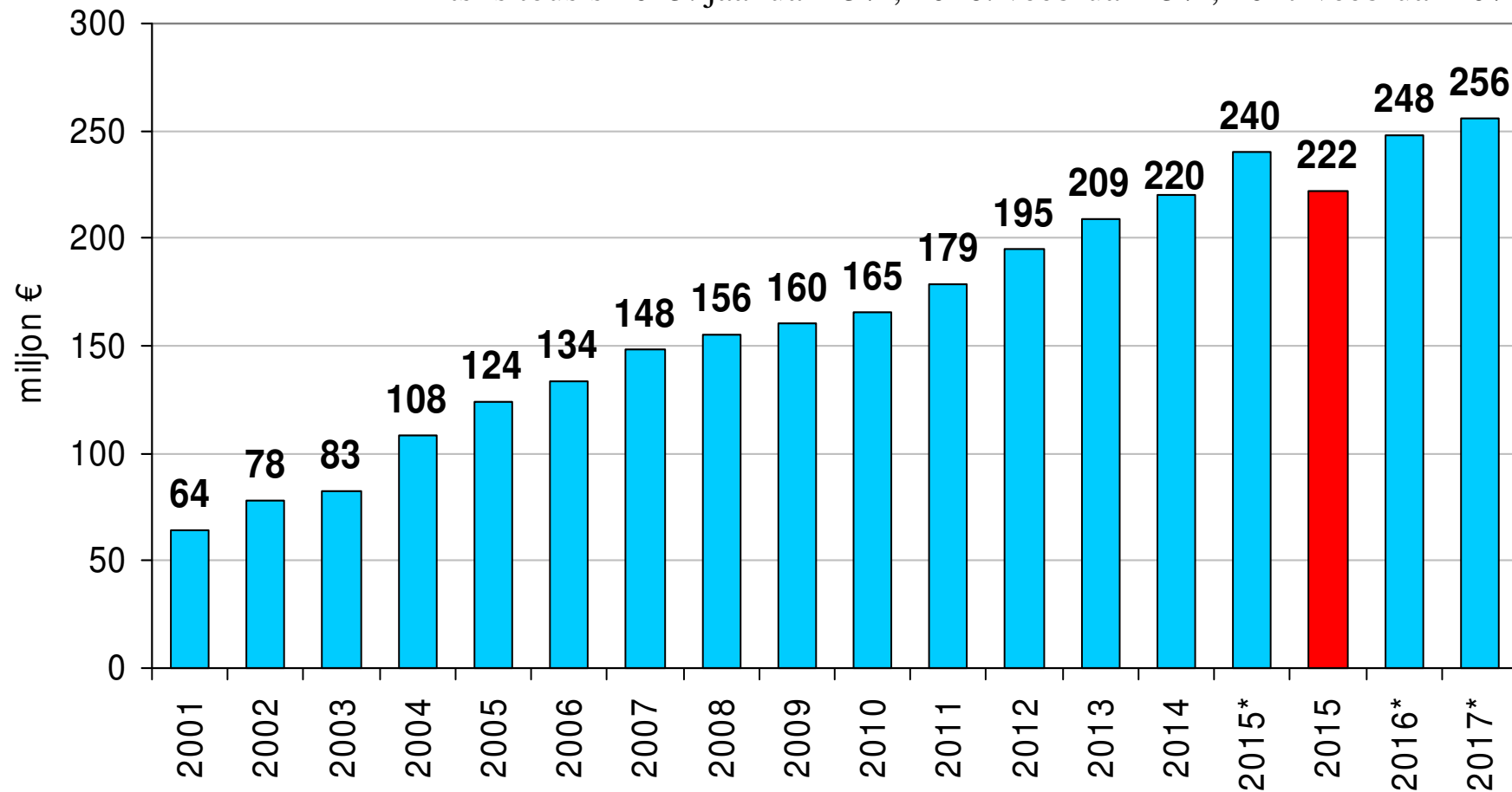
■ Ei joo või väga harva
 ■ 1-3 korda kuus
 ■ 1-2 korda nädalas
 ■ peaaegu iga päev

Alkoholi tarbijahinnaindeks ja aktsiisitõusud (1997=1)

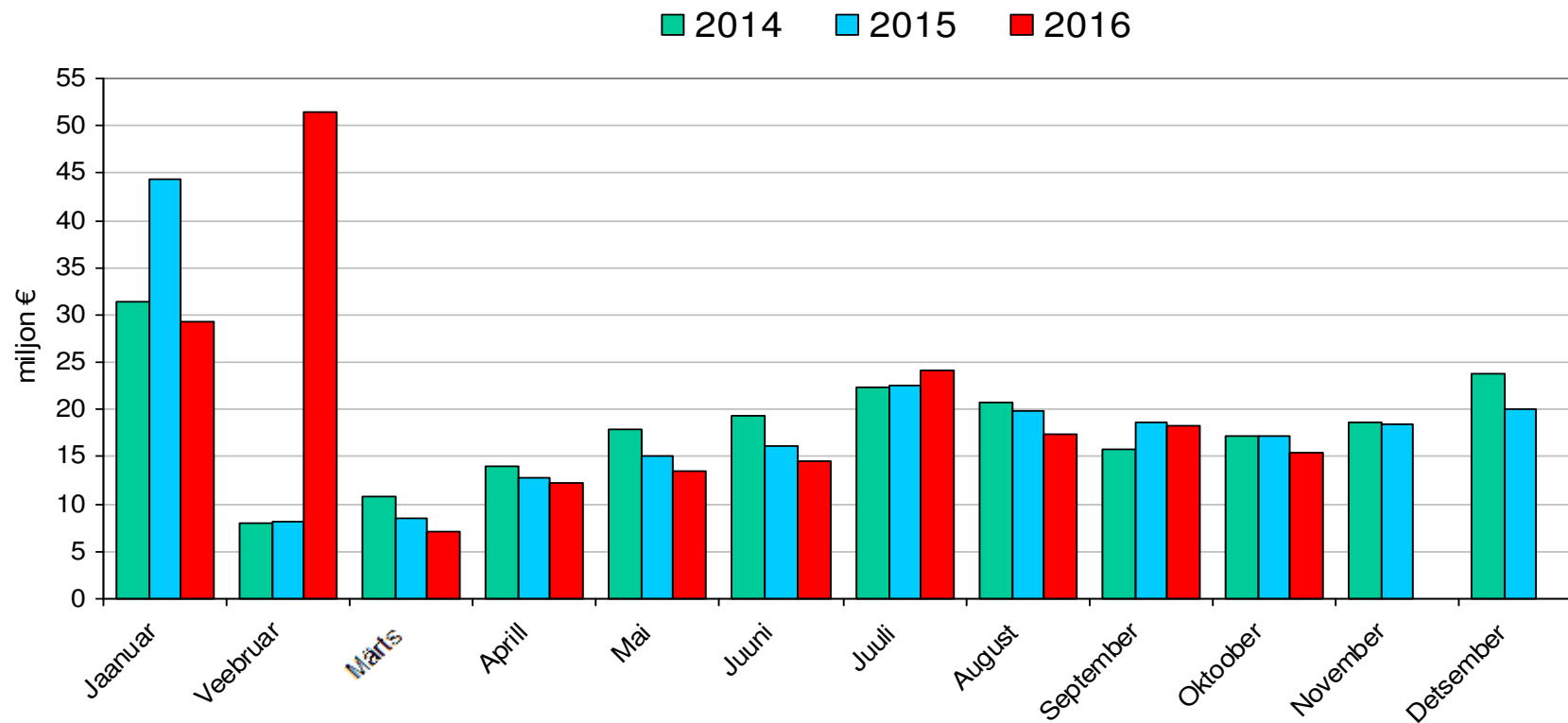

Alkoholi aktsiisitulud (miljon €)

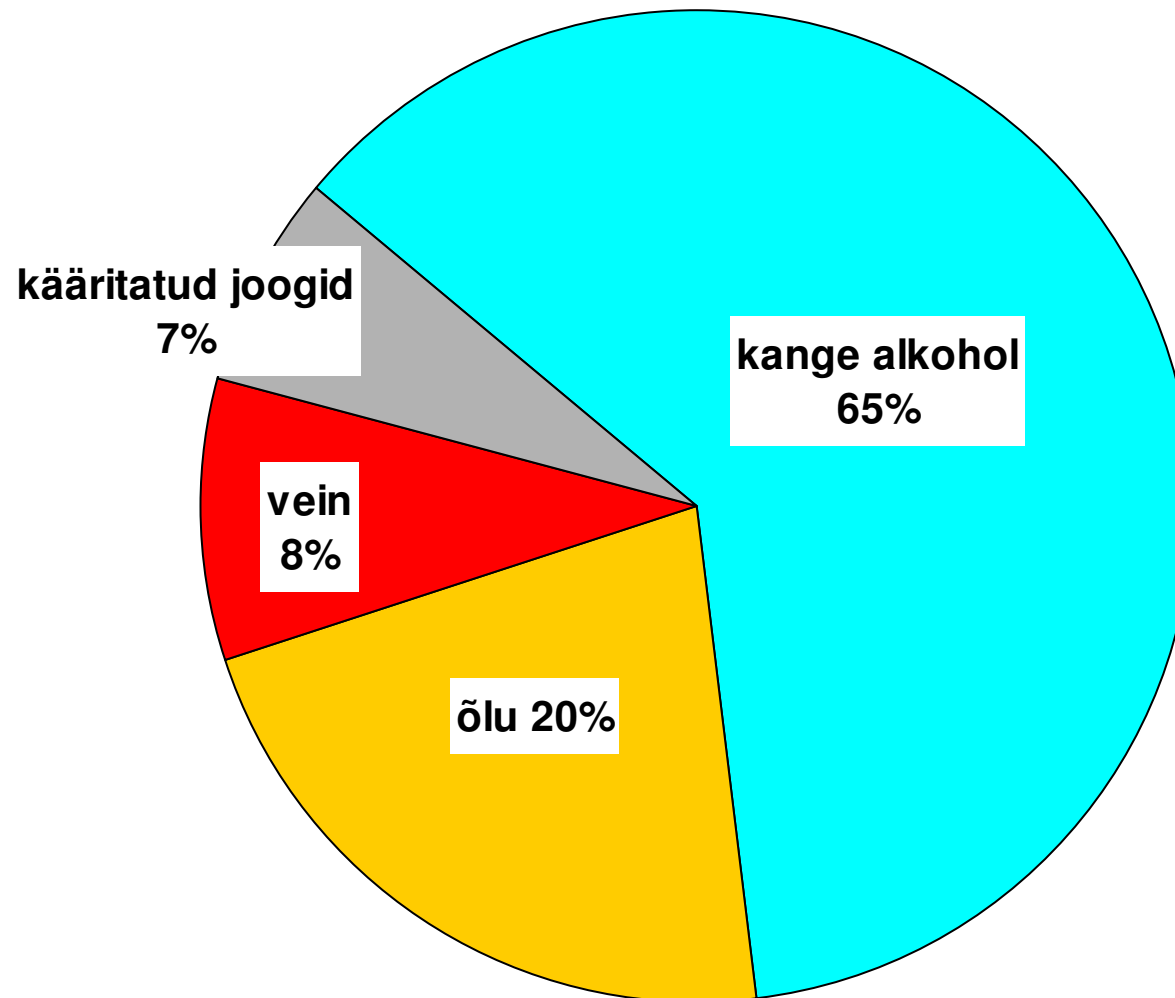
Aktsiis tõusis 2015. jaanuar 15%, 2016. veebruar 15%, 2017 veebruar 10%

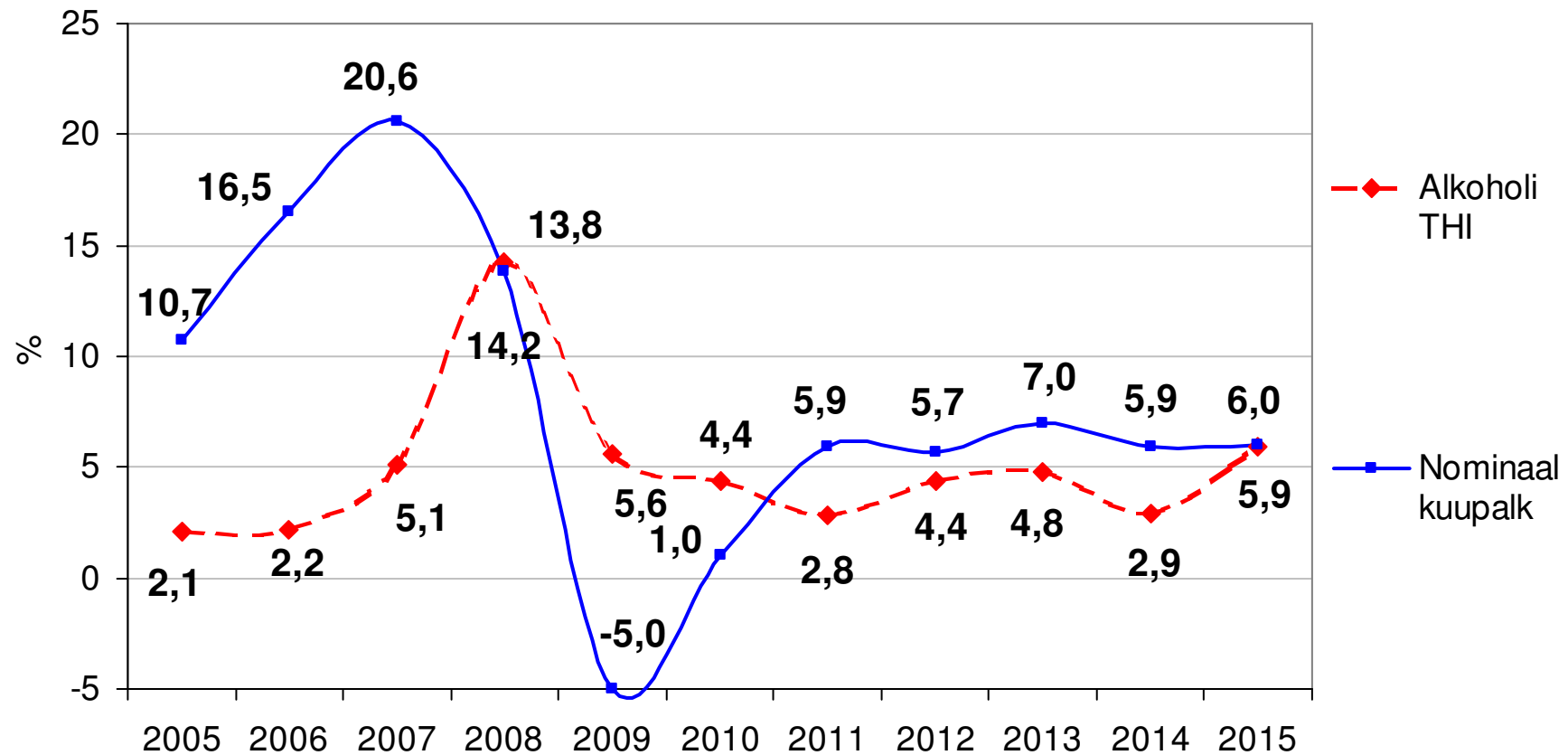
Alkoholi aktsiisitulude laekumine 2014-2016

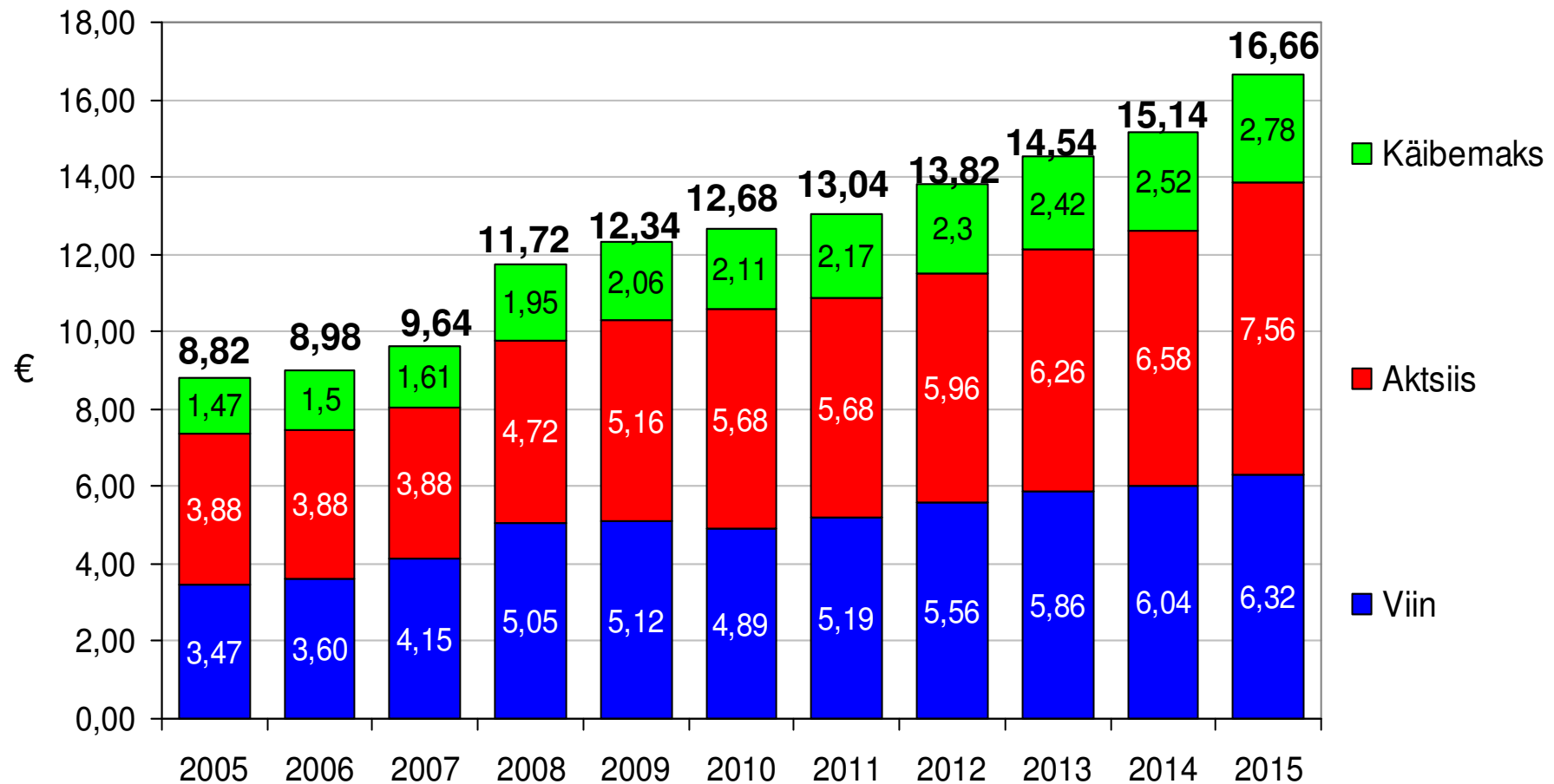
Aktsiisi laekumine 2015.a jookide lõikes

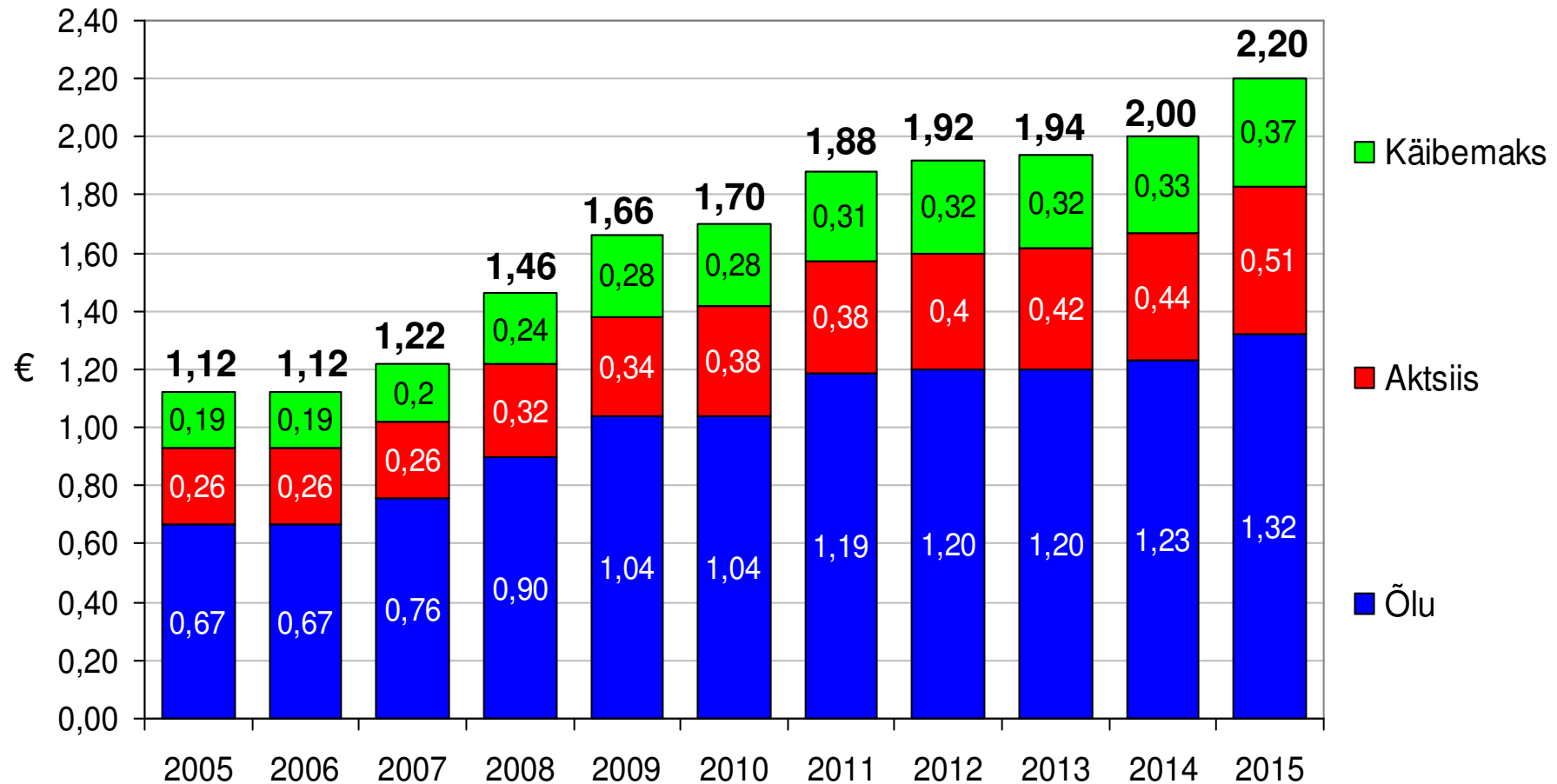
Alkoholi THI ja nominaalse kuupalga kasvu võrdlus (%)

Keskmise hinnaklassi viina (40%) jaehinna kujunemine (€/liiter)

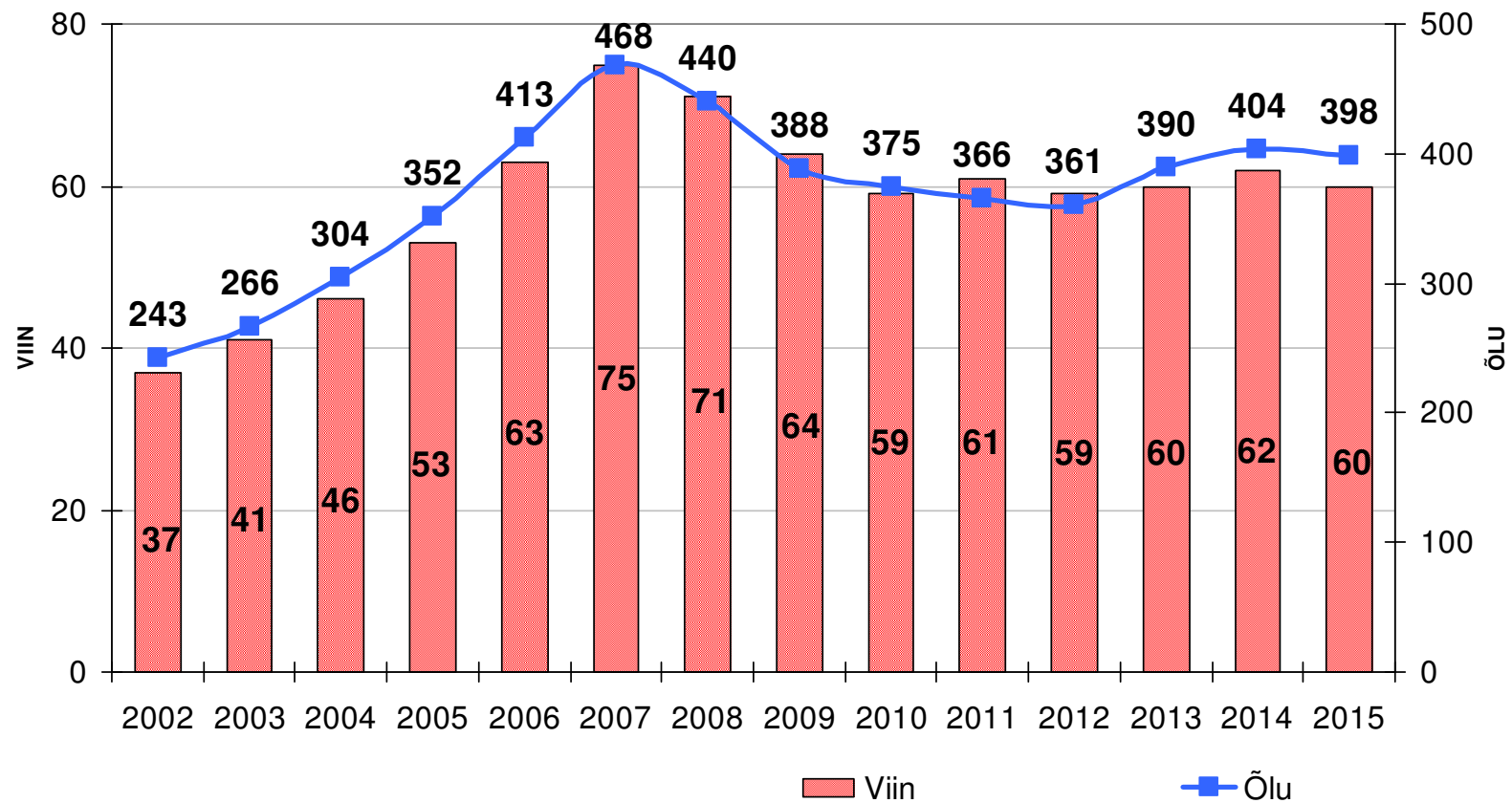

Kange õlle (7%) jaehinna kujunemine (€/liiter)

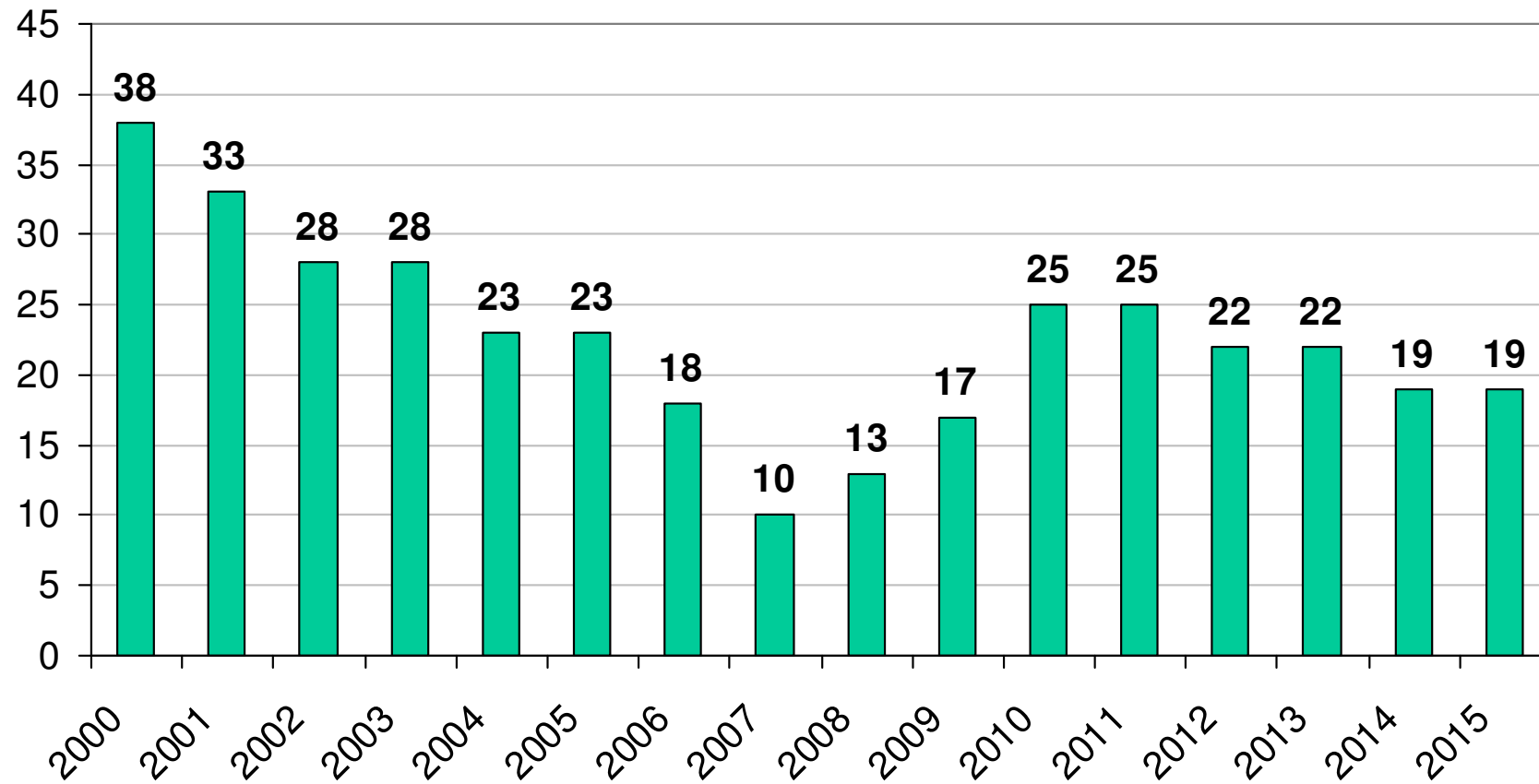

Elanike keskmise kuupalga viina ja õlle ostuvõime

(keskmise neto kuupalk/ 1 liitri kodumaise toote keskmise jaehinnaga)

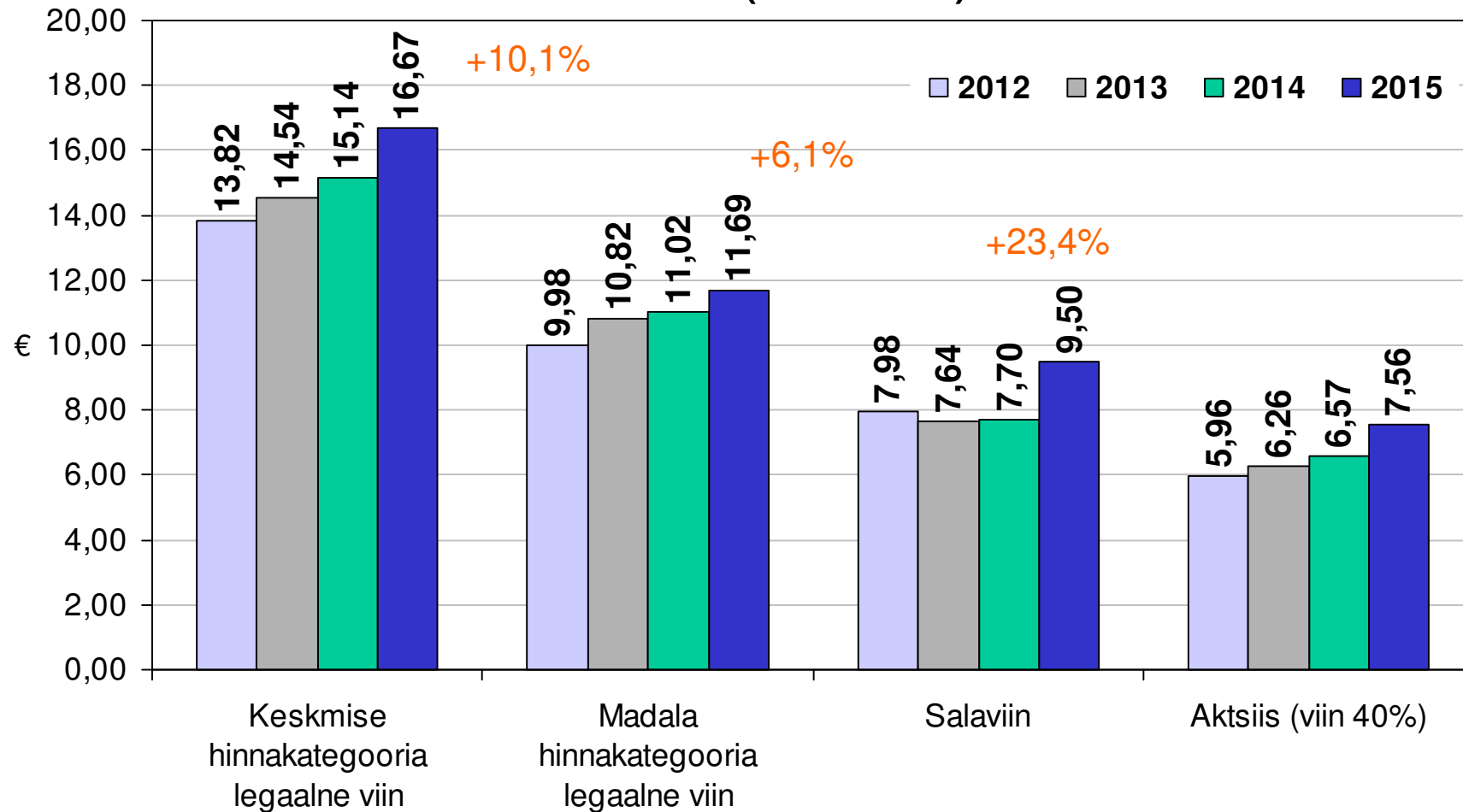

Illegaalse alkoholi osakaal viinaturust (%)

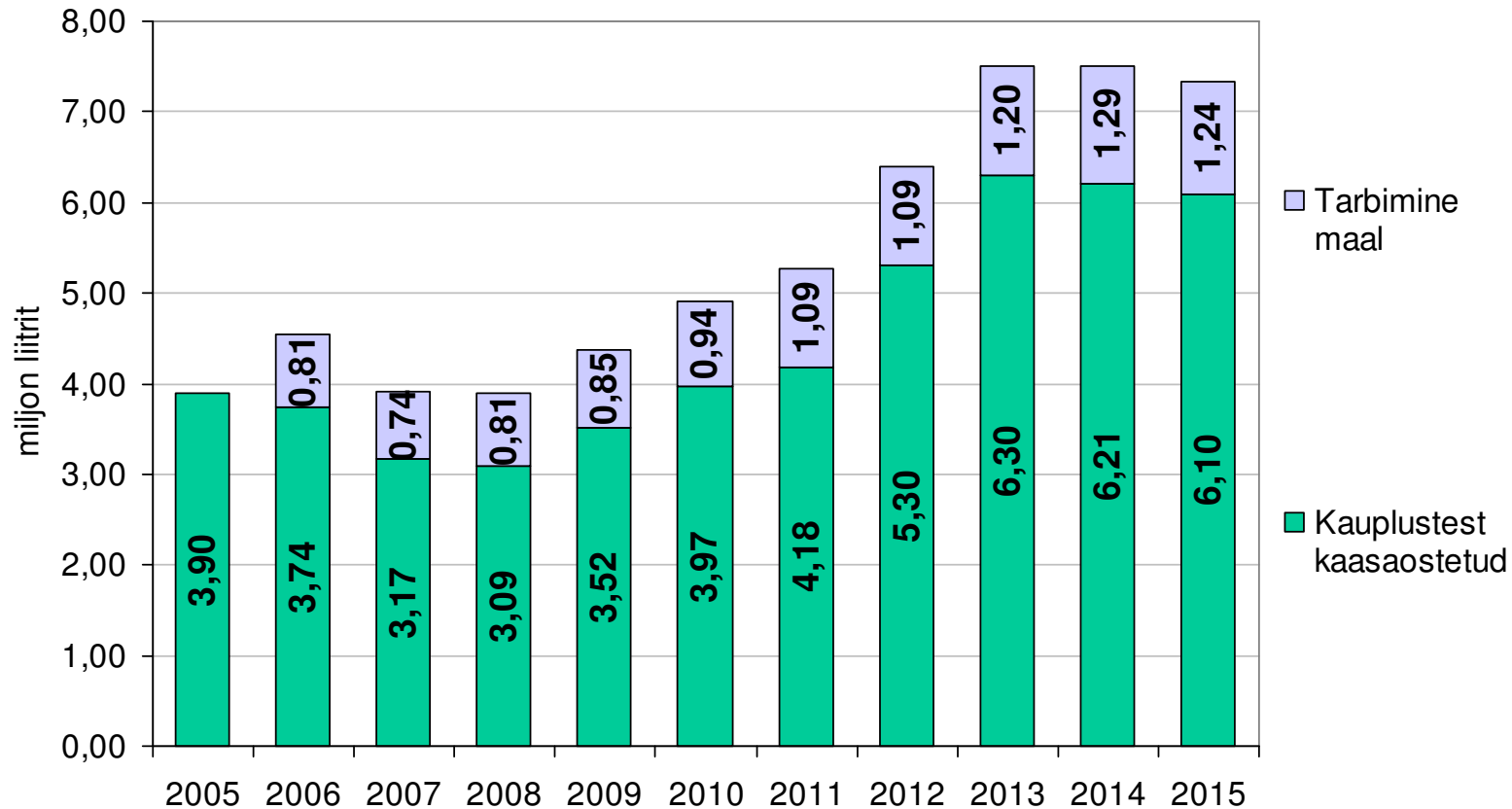

EKI arvutused

Legaalsete ja illegaalsete alkoholi keskmised hinnad (€/liiter)

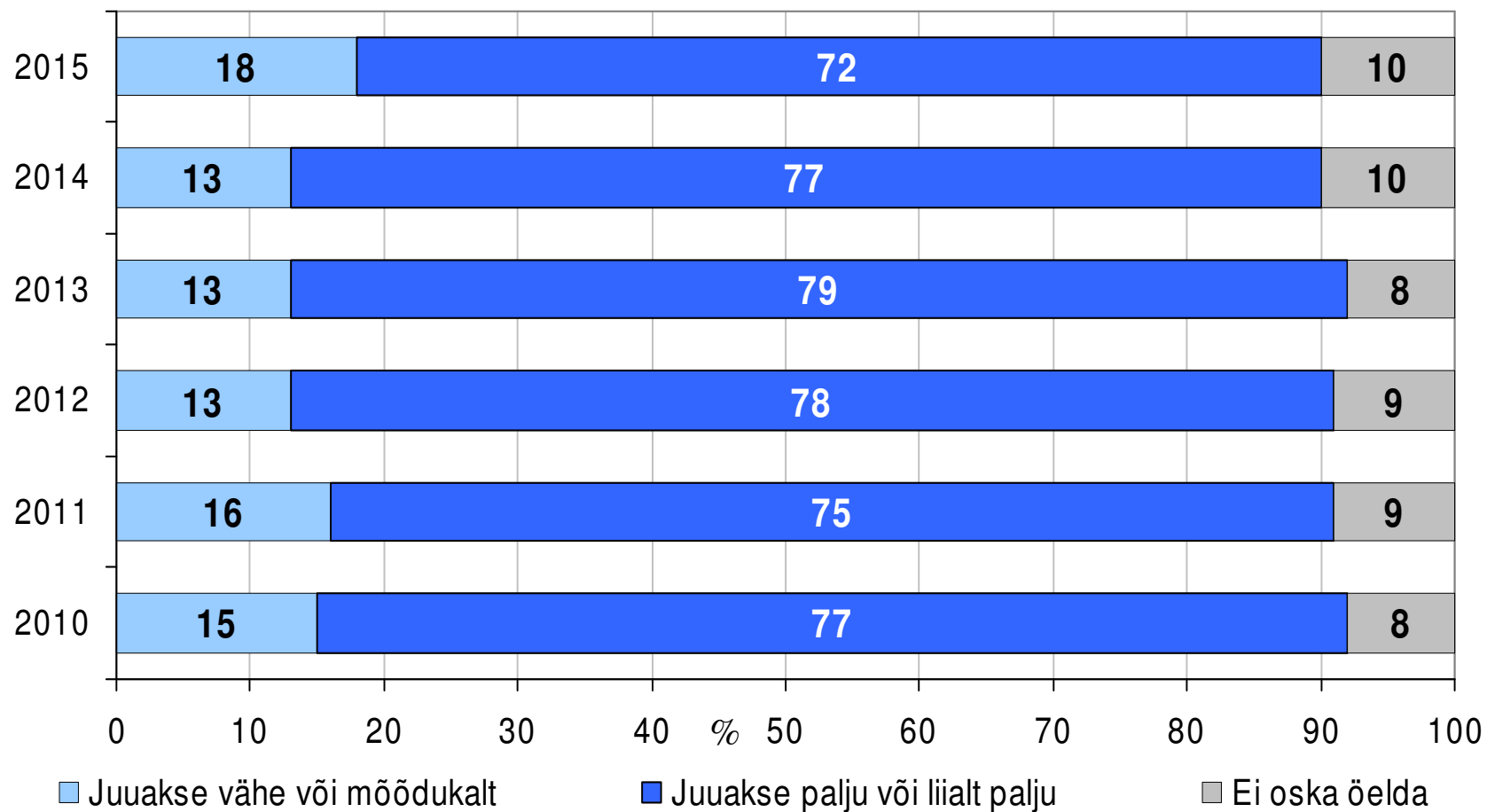
Välisturistide alkoholi kaasaostud ja tarbimine Eestis 2005-2015* (miljon liitrit 100% alkoholina)

Välisturistide ostud 41% müüdnud alkoholist

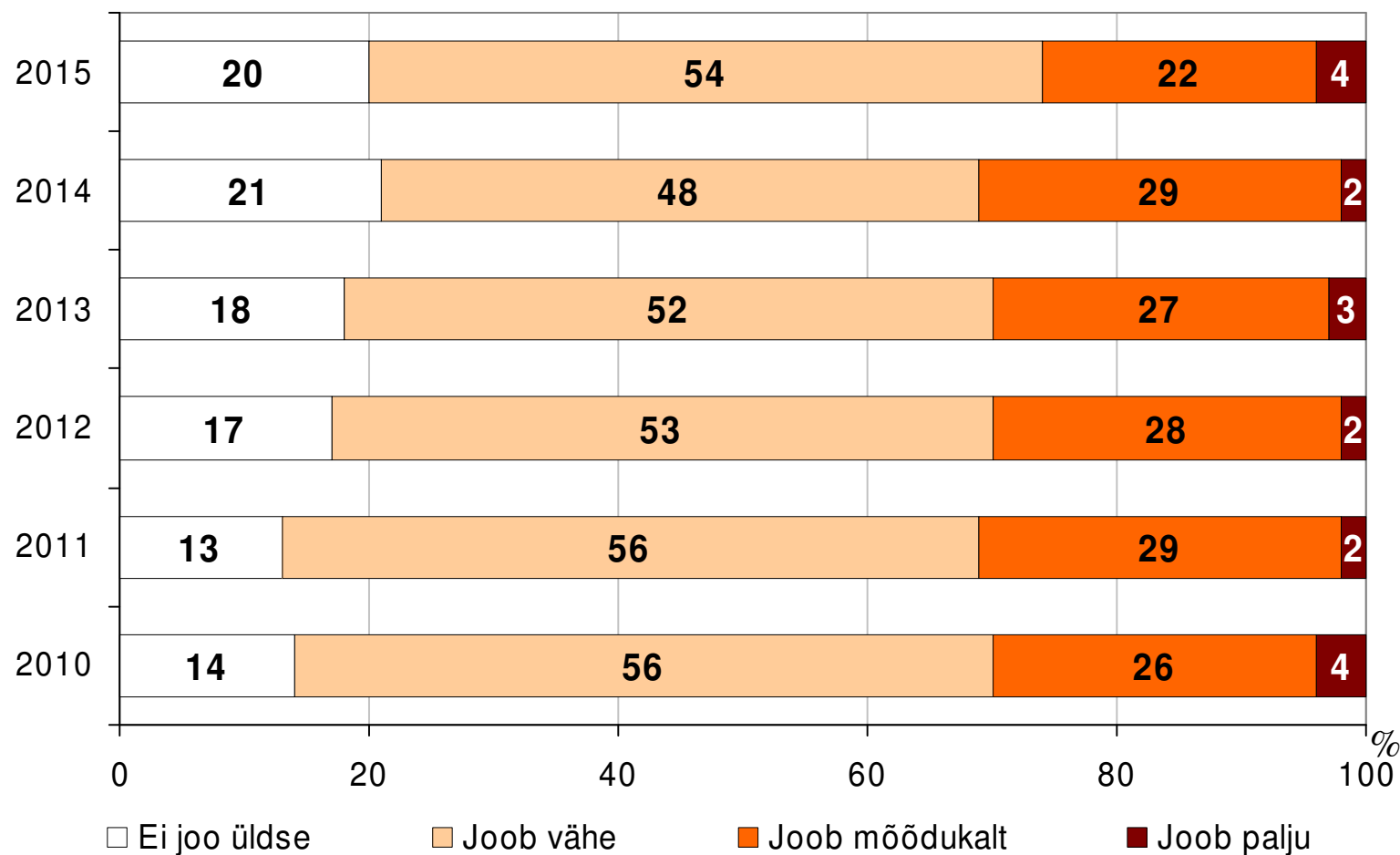
* kuni 2006. aastani maal tarbimist ei arvestatud

Elanike hinnang eestimaalaste alkoholi- tarbimisele (% vastanutest)

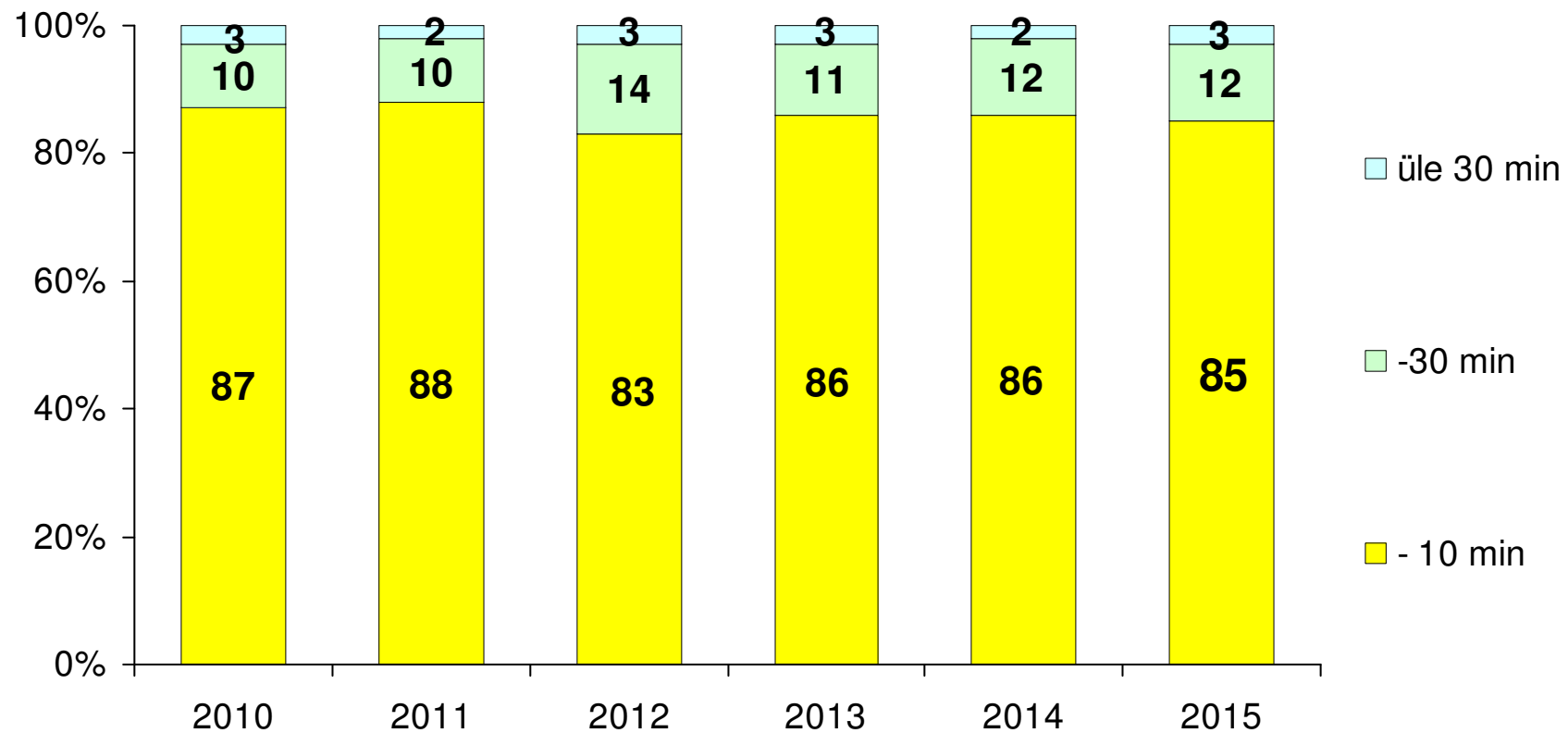

Elanike hinnang oma alkoholitarbimisele

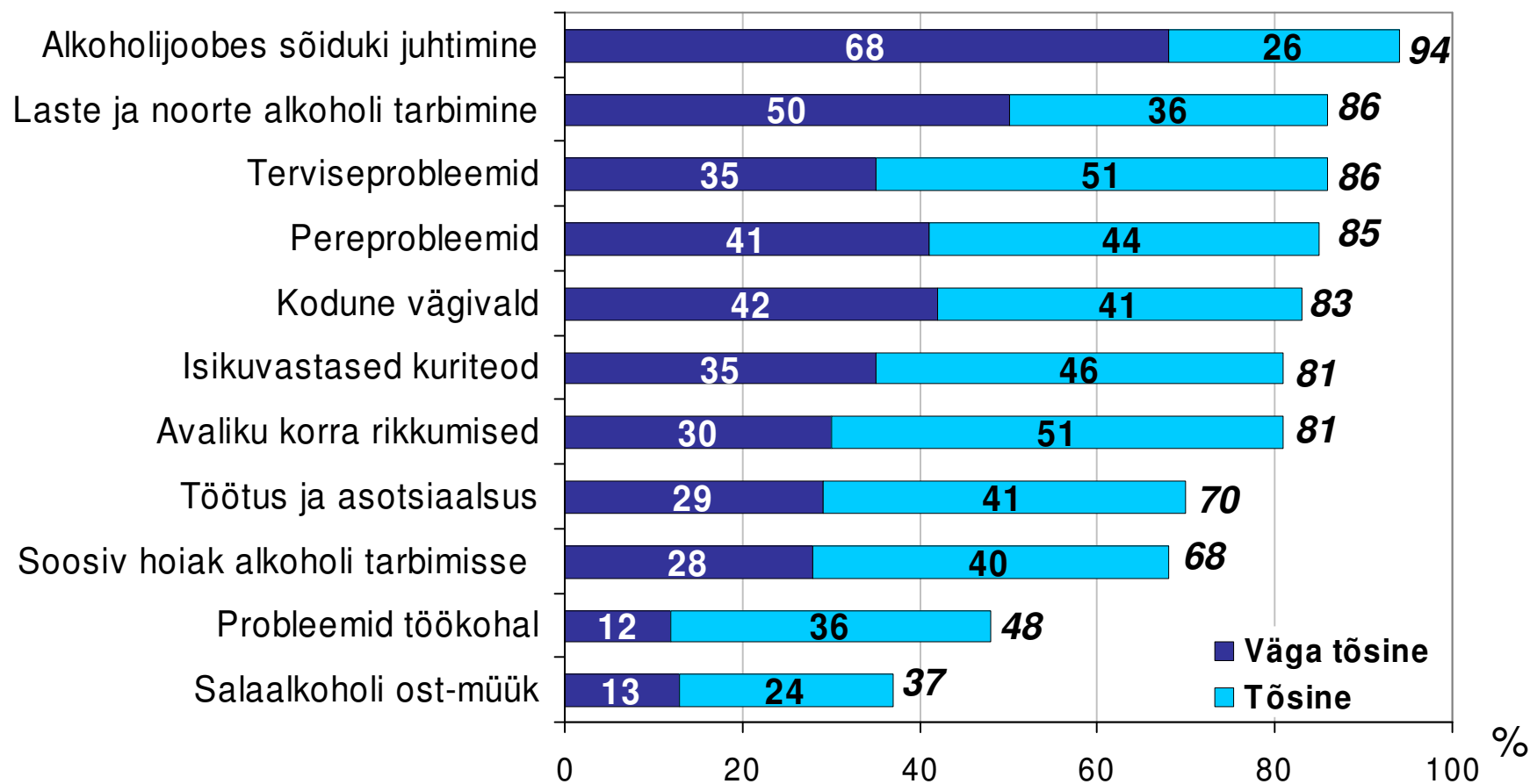
(% vastanutest)

Alkoholi kättesaadavus – lähima alkoholsete jookide müügikoha kaugus elukohast (% vastanutest)

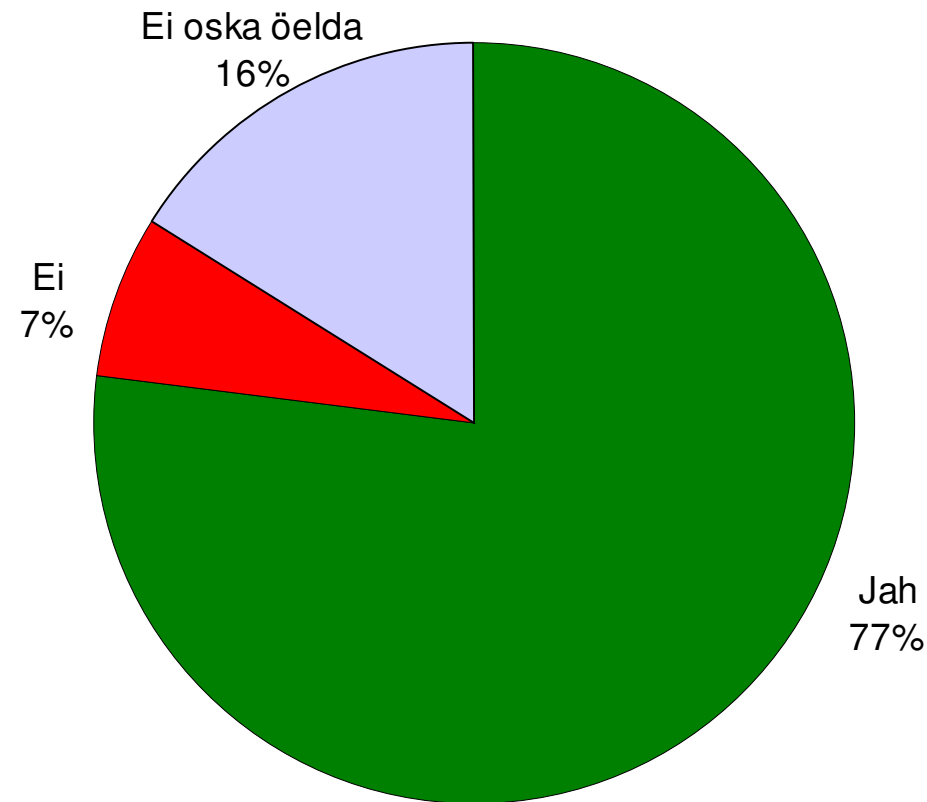

Elanike hinnang alkoholiga seonduvate probleemide tõsidusele Eestis 2015 (% vastanutest)

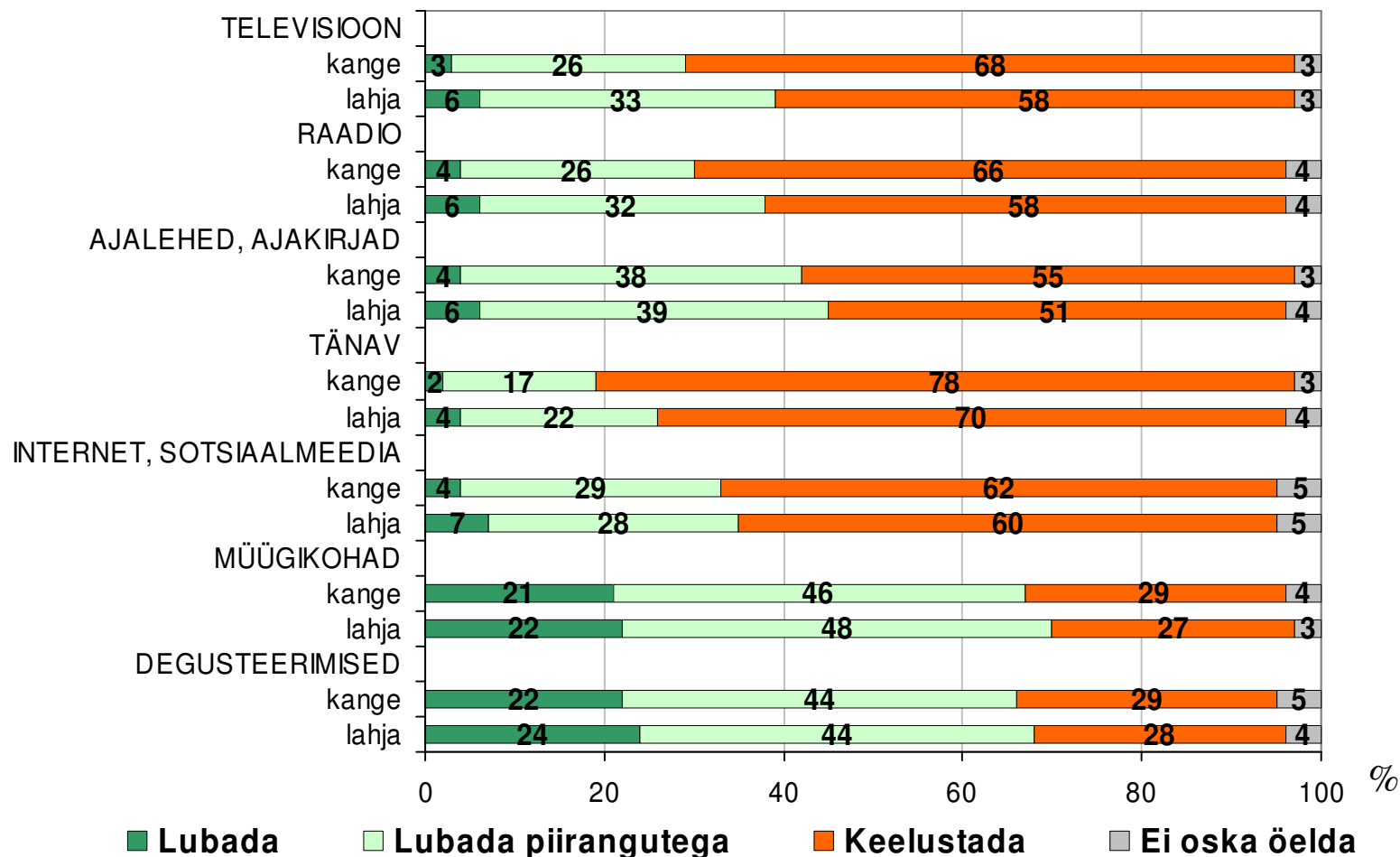

Elanike hinnang alkoholitarbimise vähendamise vajadusele Eestis

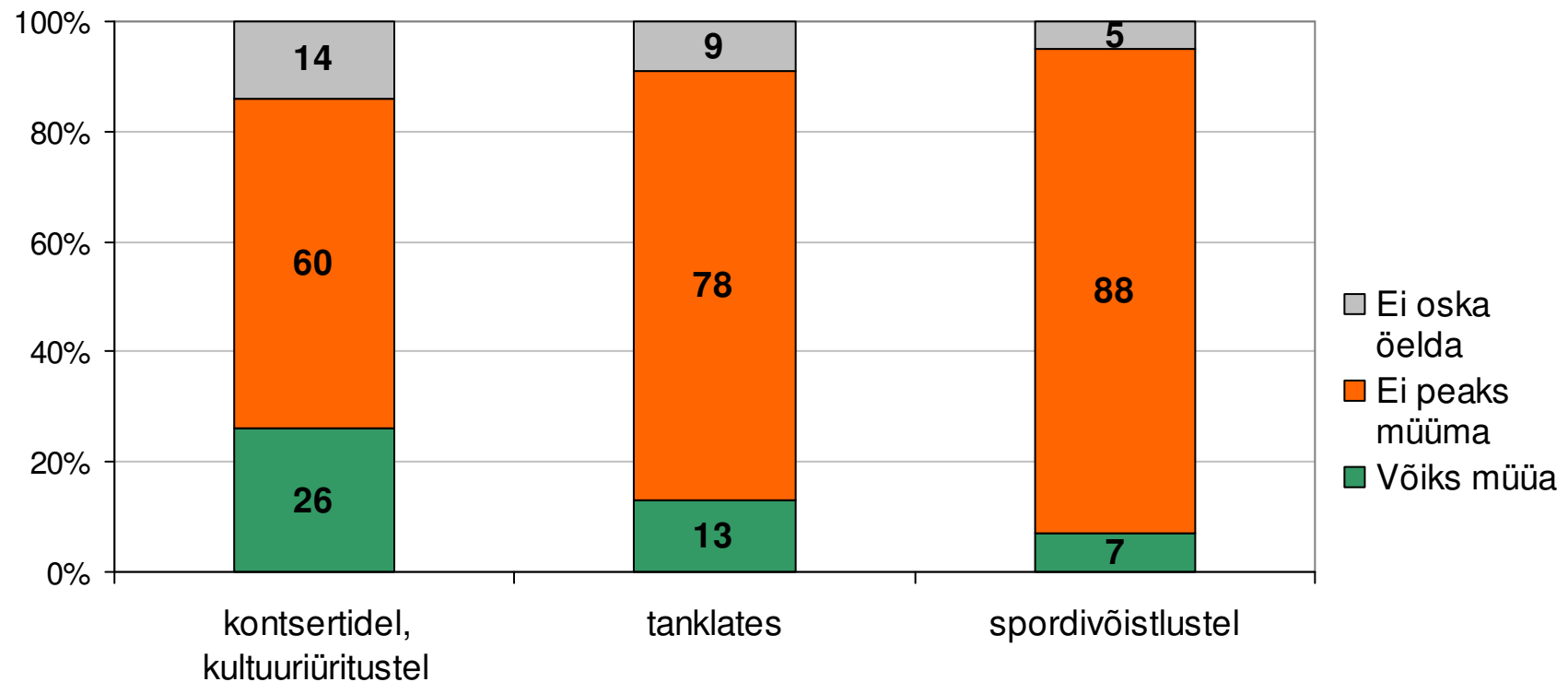
(2015, % vastanutest)

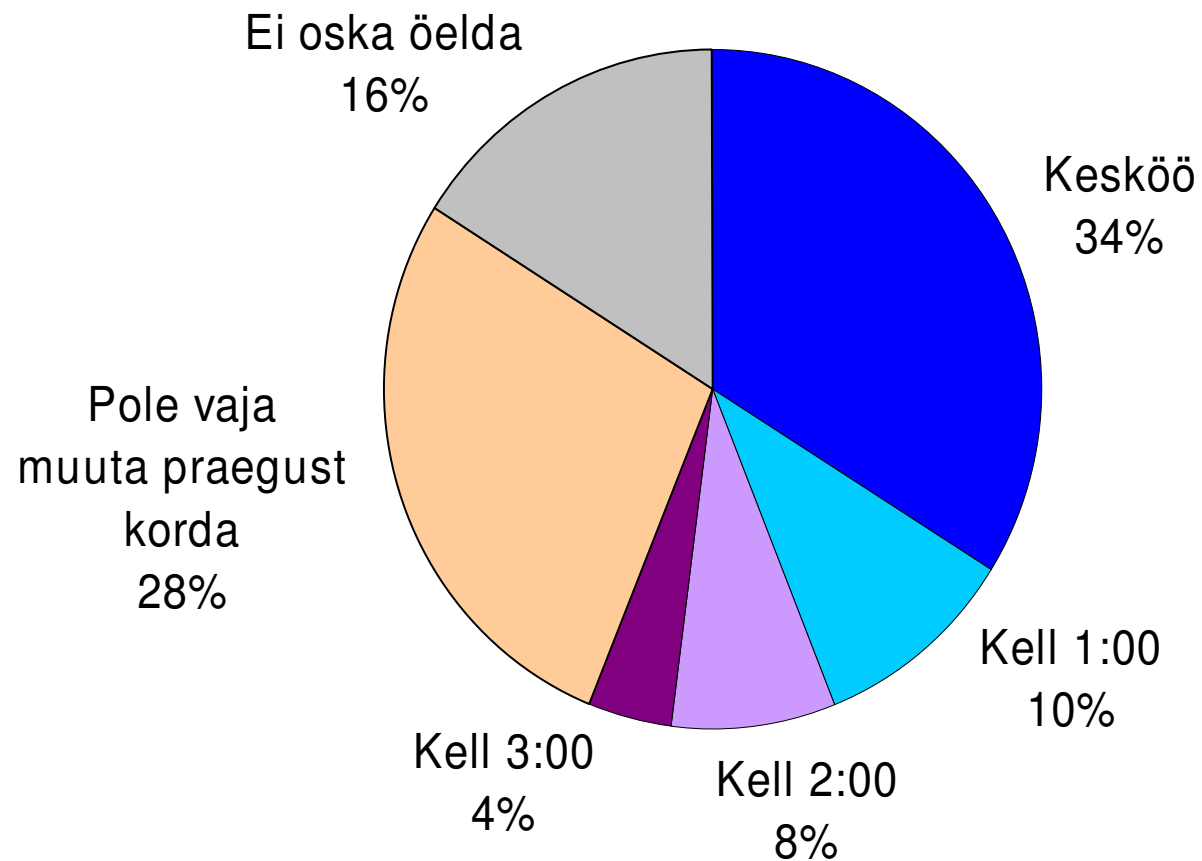
Elanike hinnangud alkoholireklaami lubatavusele meediakanalites (% vastanutest)

Elanike hinnang alkoholimüügile (2015,% vastajatest)

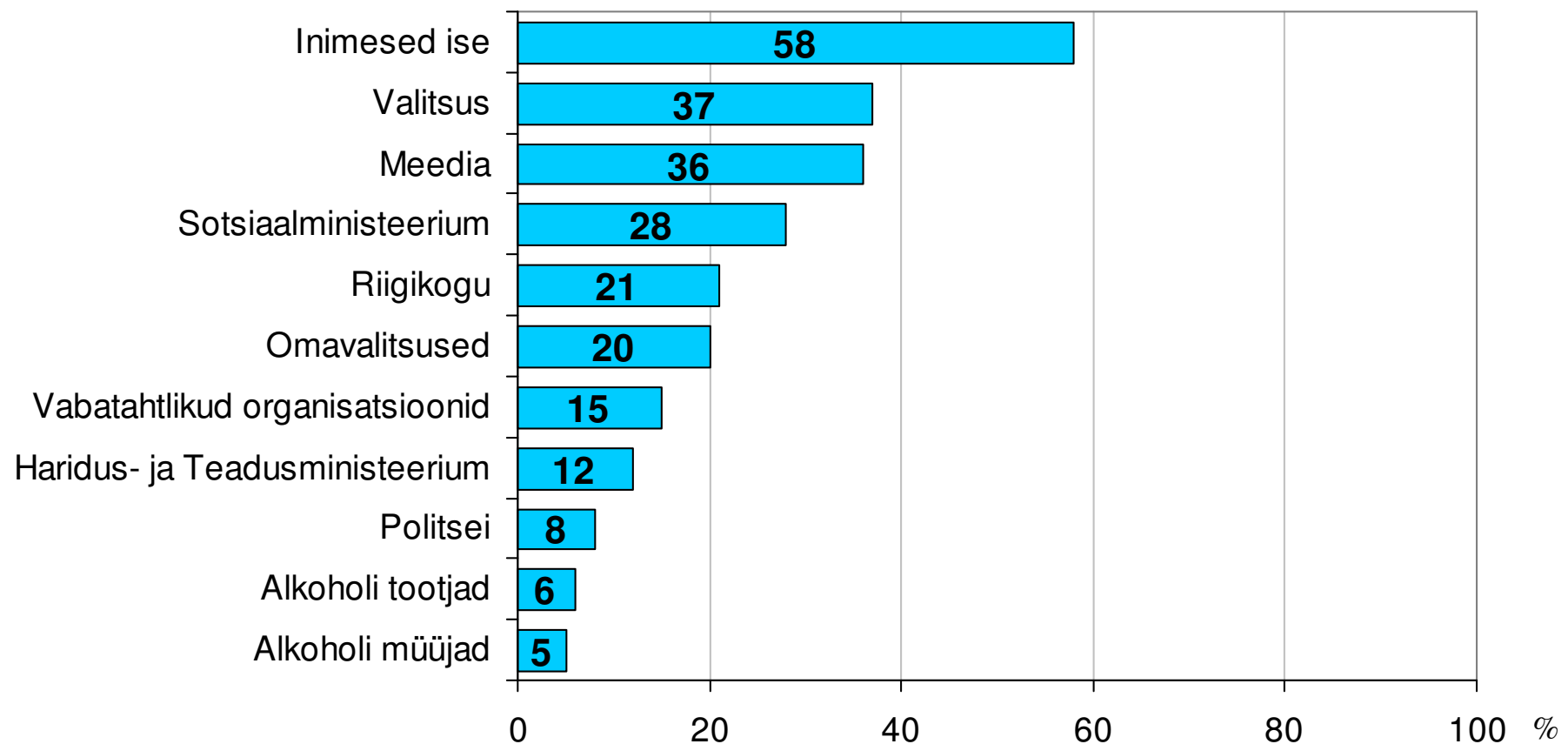

Elanike hinnang alkoholimüügi lõpetamise kellaajale toitlustuskohtades (% vastanutest)

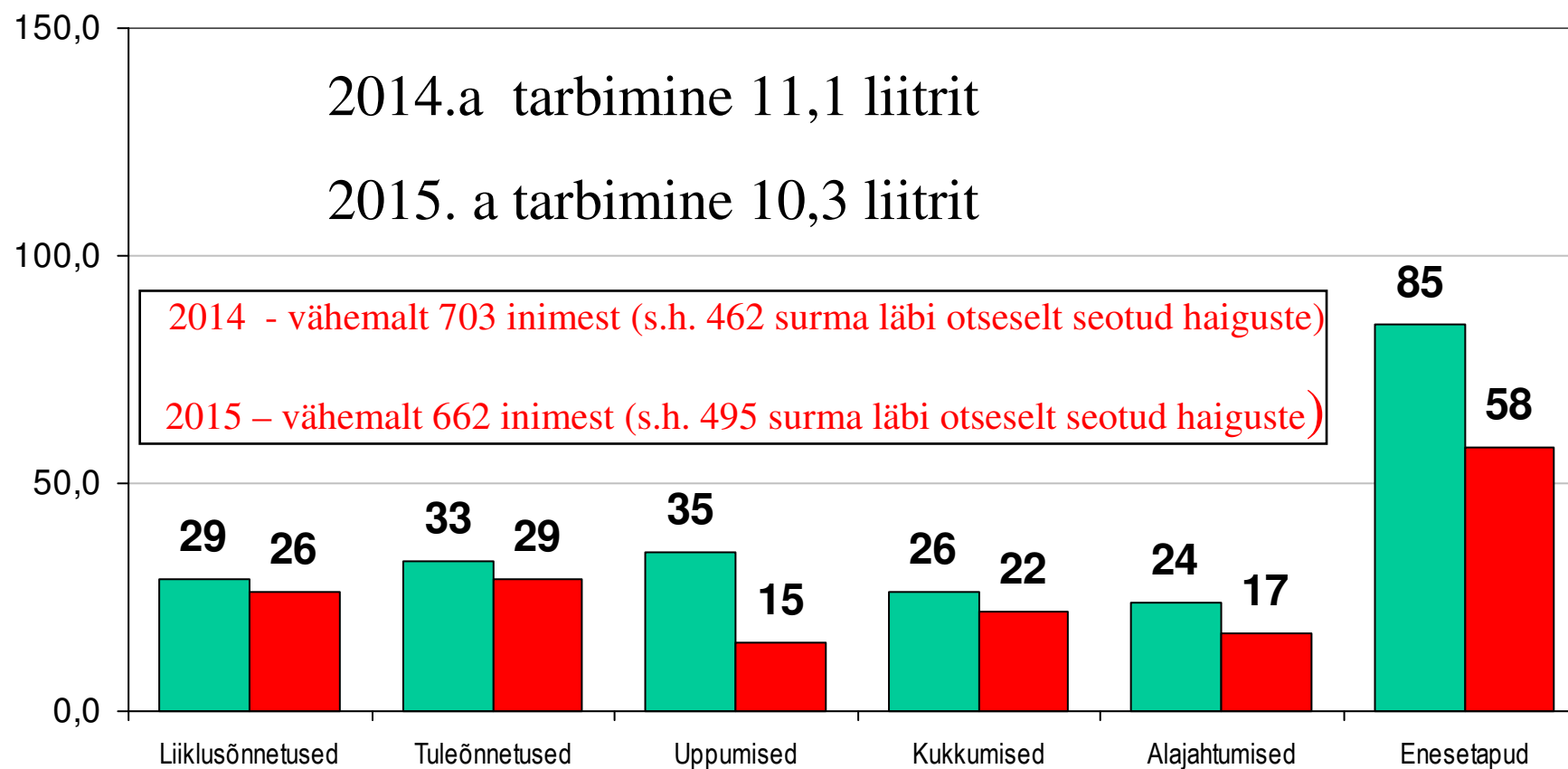

Elanike hinnang: kes peaks astuma samme elanike alkoholitarbimise vähendamiseks

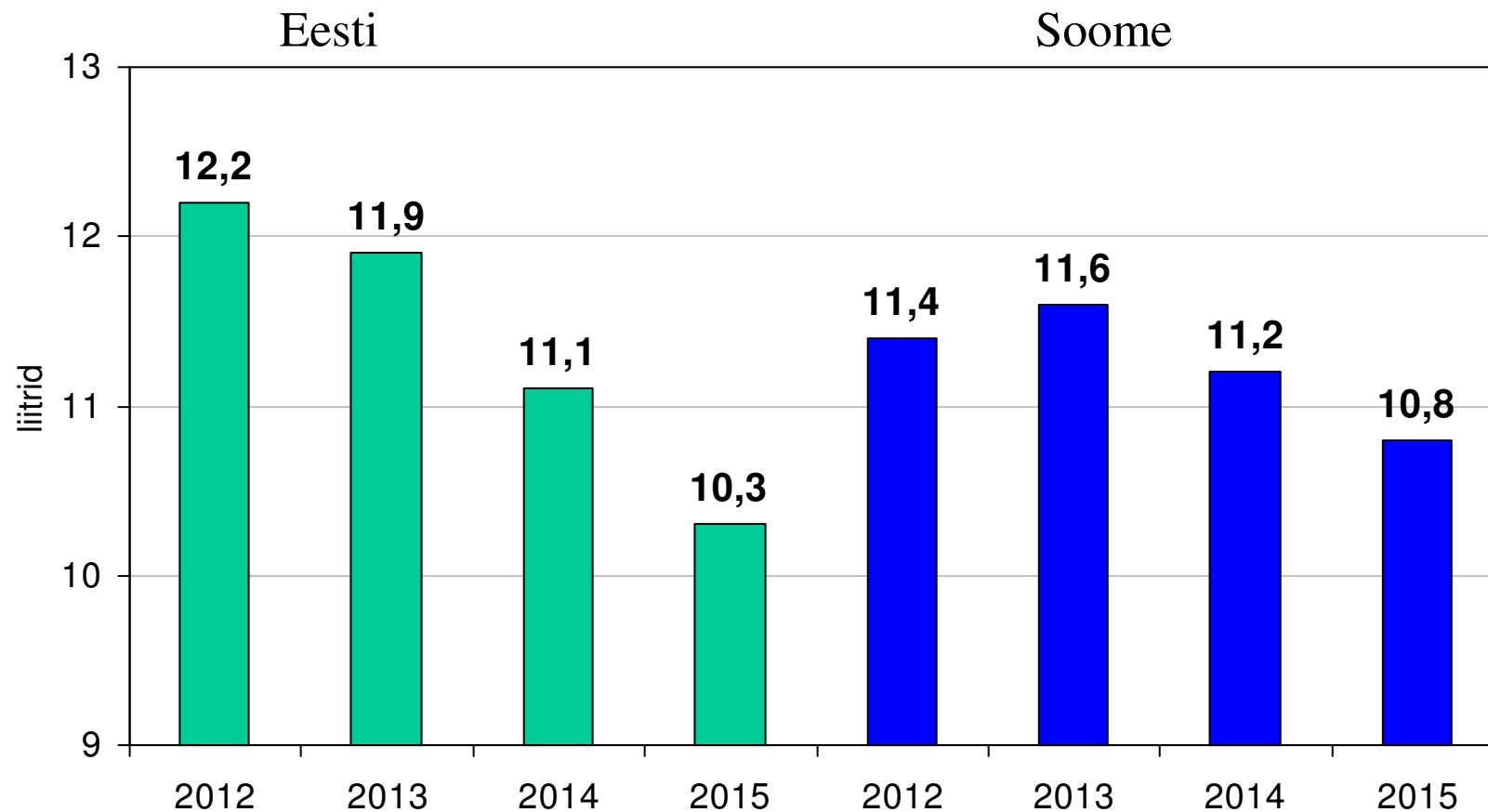
(2015, % neist vastanutest, kes toetavad tarbimise vähendamist)

Alkohol ja surmad 2014.a ja 2015.a.

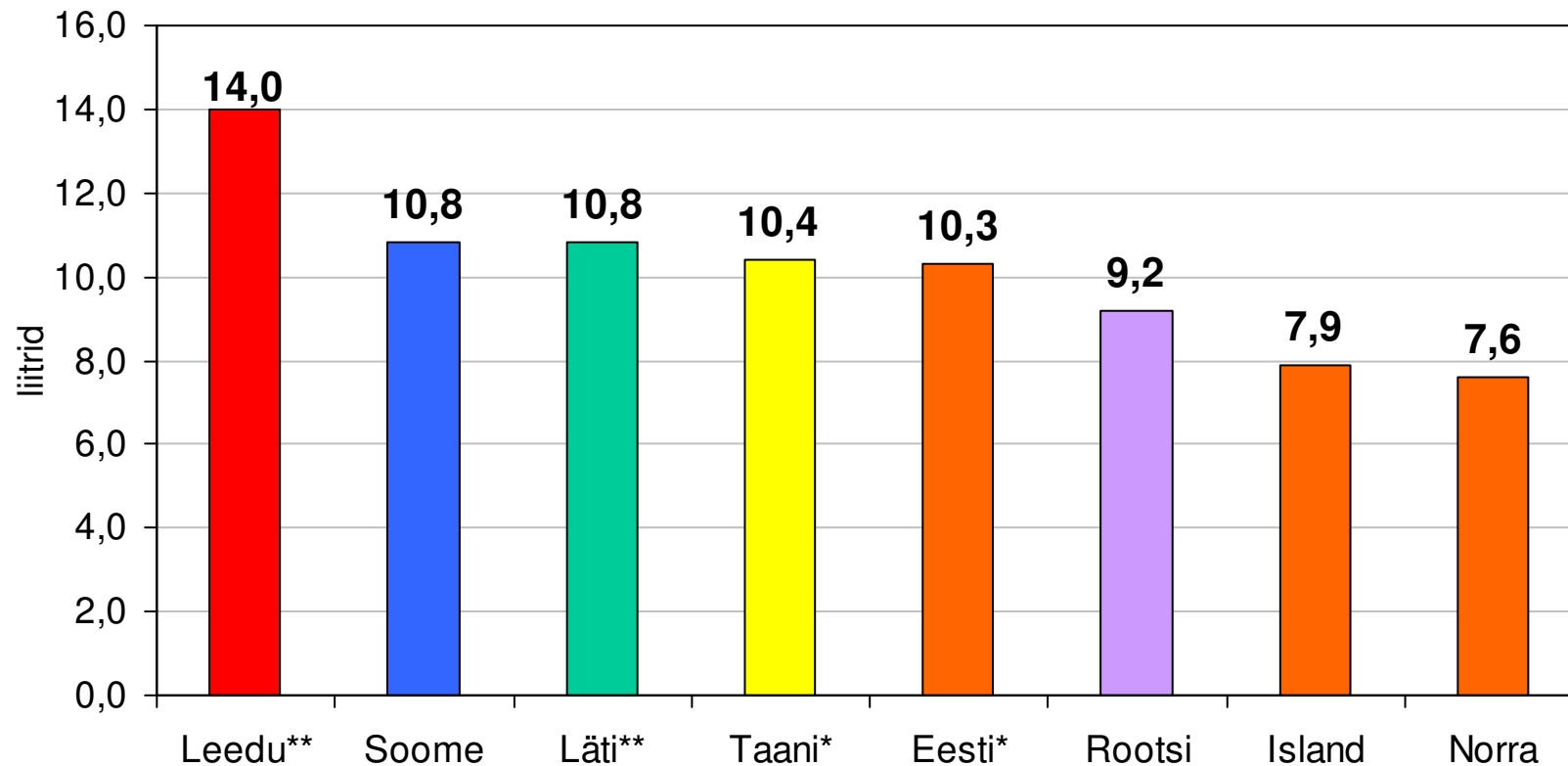

Alkoholsete jookide tarbimine Eestis ja Soomes (liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis)

Alkoholsete jookide tarbimine Põhjamaades ja Balti riikides 2015 a.

(liitrit täiskasvanud (15+) elaniku kohta 100% alkoholis)

•* Eestis ja Taanis on turistide ostud maha arvestatud

•** Leedu ja Läti tarbimine ei sisalda salaalkoholi

Alkoholi müügi erisusi 2015.a.

	Eesti	Soome	Rootsi	Läti
Kangeid alkohole müüvate kaupluste arv	2724	351	431	8631
Kangeid alkohole müüvate kaupluste arv 100 000 elaniku kohta	207	6	4	432
Alkoholi jaemüügi tundide arv nädalas	84	64	50	98
Õlle maksimaalne kangus, mida tohib tavapoes müüa	piiramata	4,7%	3,5%	piiramata
Vanus, millest alates tohib osta kanget alkoholi	18 a.	20 a.	20 a.	18 a.
Keskmine viina hind (0,7 l) (2016 a.)	8.33 € (10.21 €)	17.99 €	22.09 €	6.21 €*
Lahja õlle hind (0,5 l) (2016 a.)	1.05 € 1.29 €	2.32 €	1.82 €	0.64 €*

*Piirikauplustes 2016. aastal

- Tarbimine kõrge ja kahjud suured
- Trend positiivne- tarbimine väheneb 4 aastat järjest (sama trend ka mujal)
- Vähendavad eelkõige mõõdukad tarbijad
- Tarbimise vähenemise põhjusteks
 - Hinnatõus
 - Hoiakute muutus – tarbimissageduse muutus
 - Tervislikumad eluviisid
 - Kvaliteeti eelistatakse kvantiteedile
 - Toodete kanguse langus

- Ohuks: 2016 aastal tekkinud piiriülesed ostud Lätist
- Ainult aktsiisi s.t. hinnatõusuga ei saa lõputult jätkata, peavad liituma ka teised kättesaadavust ja hoiakuid muutvad meetmed
- Eesmärgist oleme veel kaugel –
 - WHO: max 6 liitrit abs alkoholi täiskasvanu kohta, et ühiskonnas majanduslik kasu ja kahju oleks tasakaalus (Eestis 10,3 l)

Täna

- Täiendav info :
 - www.ki.ee
 - Marje@ki.ee